خبر

تعهد ارزی صادرات پرتقال، نارنگی و سیب درختی نصف شد

سپهرغرب، گروه کشاورزی: سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی، از رفع تعهد ارزی صادرکنندگان شیر خشک صنعتی و همچنین کاهش تعهد ارزی پرتقال و نارنگی و سیب درختی به ۵۰ درصد خبر داد.

محسن شیراوند در گفت‌وگویی از رفع تعهد ارزی صادرکنندگان شیر خشک صنعتی و همچنین کاهش تعهد ارزی پرتقال و نارنگی و سیب درختی به ۵۰ درصد خبر داد و گفت: این مهم، در راستای حمایت، توسعه تولید و صادرات محصولات کشاورزی انجام شده است.

به گفته وی، رفع تعهد ارزی صادرکنندگان شیر خشک صنعتی، صفر درصد و رفع تعهد ارزی صادرکنندگان پرتقال و نارنگی و سیب درختی به ۵۰ درصد کاهش یافته است.

سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی درباره رفع تعهد ارزی صادرکنندگان شیرخشک گفت: شاهد کاهش قیمت جهانی شیرخشک بودیم و این مسئله سبب شد که تولید و صادرات این محصول با چالش مواجه شود؛ پس برای ادامه حیات این صنایع و حفظ و توسعه بازارهای صادراتی که پس از مردمی‌سازی یارانه‌ها ایجاد شده بود، موقتاً تعهد ارزی صادرکنندگان شیر خشک صنعتی برداشته شده است.

شیراوند در بخش دیگری از سخنان خود به کاهش تعهد ارزی صادرکنندگان پرتقال، نارنگی و سیب درختی اشاره و خاطرنشان کرد: برای آنکه بتوانیم در بازار چین و منطقه قدرت رقابت داشته باشیم و سهمی از بازار را در اختیار بگیریم، این مهم انجام شده است.

وی ادامه داد: همزمان وارد فصل برداشت این محصولات می‌شویم و هرساله شاهد وجود مازاد این محصولات در کشور نیز هستیم که سبب ورود دولت و خرید تضمینی این محصولات خواهد شد.

سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی تصریح کرد: به دلیل کاهش مداخلات دولت در خرید، کاهش تعهد ارزی این محصولات را به‌عنوان مشوق صادراتی لحاظ کرده‌ایم.

شیراوند با بیان اینکه رفع و یا کاهش تعهدات ارزی موقتی است، یادآور شد: با رصد بازار، میزان تولید و مصرف را پیش‌بینی می‌کنیم و در صورت لزوم آن را تغییر می‌دهیم.

وی گفت: این مهم قابل تغییر است و برای ذخیره‌سازی میوه شب عید و قیمت مناسب آن مشکلی ایجاد نمی‌شود.

ارزش افزوده صنعت غذا تا ۴ سال آینده ۹۰۰ درصد افزایش می‌یابد

سپهرغرب، گروه کشاورزی: بر اساس برنامه الگوی کشت محصولات کشاورزی تا پایان سال زراعی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ نسبت ارزش افزوده صنعت غذا به کل بخش کشاورزی ۹۰۰ درصد افزایش خواهد داشت.

در الگوی کشت تدوین شده محصولات کشاورزی، برنامه‌ریزی شده که تا سال زراعی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ یعنی از در سال زراعی سه سال آینده میزان تولید محصولات کشاورزی با ۲۱ درصد افزایش از ۱۲۵ میلیون تن فعلی به ۱۵۲ میلیون تن برسد.

میزان مصرف آب بخش کشاورزی نیز با ۱۷ درصد کاهش از ۷۲ میلیارد متر مکعب به ۶۰ میلیارد متر مکعب در این مدت کاهش یابد. وزارت جهاد کشاورزی برای تحقق این برنامه مشوق‌های برای بهره‌برداران در نظر گرفته شده است.

همچنین میزان خوداتکایی در تأمین انرژی و کالری تا سال زراعی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ از ۶۷ به ۸۷ افزایش خواهد داشت که بر این اساس میزبان خوداتکایی در تولید انرژی ۳۰ درصد افزایش خواهد داشت.

بنابراین گزارش در میزان ضریب نفوذ دانش و فناوری در الگوی کشت محصولات کشاورزی برنامه‌ریزی شده است که تا پایان سال زراعی ۱۴۰۴-۱۴۰۵، ۱۰۰ درصد افزایش یابد و از ۶ درصد به ۱۲ درصد ارتقا یابد.

مقرر شده است که نسبت ارزش افزوده صنعت غذا به کل بخش کشاورزی ۹۰۰ درصد افزایش یابد یعنی از ۱۵ درصد به ۱۵۰ درصد افزایش یابد و ضریب بهره‌وری آب کشاورزی ۴۷ درصد افزایش یابد.

در پی بی‌توجهی و عدم حمایت مسئولان رخ داد؛

خنده از لبان پسته‌کاران ملایری رخت بسته

صادرات پسته ناجی مشکل کم‌آبی و رونق اقتصادی همدان

سپهرغرب، گروه کشاورزی – عطیه صفی‌زاده: باغدار پسته ملایری با بیان اینکه بالغ بر ۶ سال است که به باغ پسته دارم، عنوان کرد: جهاد کشاورزی، بانک‌ها و هیچ ارگان دیگری تاکنون کمک و حمایتی از باغداران پسته ملایری نکرده و آن‌ها را به حال خود رها کرده‌اند.

پسته یکی از محصولات بسیار اثرگذار در اقتصاد ایران است و بخش زیادی از درآمد حاصل از صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص داده به‌طوری‌که در سال ۱۳۹۳ چیزی معادل ۱۸۰٫۲۶۲ تن پسته به ارزش ۱٫۶ میلیارد دلار به کشورهای مختلف جهان صادرات شده است.

باتوجه‌به اهمیت ویژه‌ای که این محصول در ورود ارز به کشور دارد، خصوصاً در سال‌های اخیر، توجه به این محصول راهبردی، علاوه بر تأثیر زیادی که در بهبود وضعیت اقتصادی کشور دارد، می‌تواند چشم‌انداز بسیار روشنی را پیش روی کشاورزان قرار دهد.

مناطق دارای تابستان‌های گرم، خشک و طولانی همراه با زمستان سرد و معتدل مناسب و مستعد کشت درختان پسته هستند. درخت پسته دمای بالای ۴۵ درجه سانتی‌گراد در تابستان و منفی ۲۰ درجه سانتی‌گراد در زمستان را به‌خوبی تحمل می‌کند. البته میزان مقاومت بر حسب مرحله رشد و سن گیاه، نوع رقم، وضعیت تغذیه و آبیاری متفاوت است. پسته نسبت به سرمای زودرس بهاره حساس است و دمای صفر و نزدیک به صفر درجه نیز به آن خسارت فراوانی وارد می‌کند. معمولاً اکثر سرمازدگی‌ها در دهه سوم فروردین‌ماه و هنگام باز شدن گل‌ها اتفاق می‌افتد.

سطح تولید پسته در کل ایران در سال ۹۷ معادل ۴۹۸۶۹۳ هکتار بوده، میزان کل تولید در این سال ۱۷۲۶۱۴ تن بوده که از این مقدار ۲۷ تن به‌صورت دیم و مابقی آن (۱۷۲،۵۸۶ تن)، به‌صورت آبی تولید شده همچنین میزان عملکرد در روش دیم ۲۵۰ کیلوگرم در هکتار و عملکرد در روش آبی معادل ۴۴۰ کیلوگرم در هکتار بوده است.

بر اساس آمار رسمی سازمان آمار ایران در سال ۹۷، استان خراسان رضوی با تولید ۴۳٫۲۵۸ تن پسته بیشترین میزان تولید را در بین استان‌های کشور داشته است، استان‌های یزد با ۲۹٫۴۷۲ تن و کرمان با ۲۲٫۹۲۰ تن تولید، به ترتیب در رده‌های دوم و سوم قرار دارند، مابقی محصول پسته کشور در استان‌هایی مثل فارس، سمنان، سیستان و بلوچستان، قزوین، اصفهان، قم و ... تولید می‌شود.

در بین استان‌های مختلف کشور تهران با عملکرد ۱۸۹۴ کیلوگرم در هکتار بیشترین عملکرد را داشته و استان‌های مرکزی (۱۶۳۴ کیلوگرم در هکتار) و زنجان (۱۵۸۳ کیلوگرم در هکتار) از نظر عملکرد، به ترتیب در رتبه دوم و سوم قرار دارند، همچنین از نظر سطح کشت، استان کرمان با ۲۱۲٫۰۵۰ هکتار و استان‌های خراسان رضوی (۱۰۰٫۷۴۲) و یزد (۵۱٫۳۶۲) بیشترین سطح کشت پسته را در کشور به خود اختصاص داده‌اند.

چند سالی است که کشت پسته و درآمدزایی حاصل از آن در ملایر خبرساز شده به طوری که وقتی حرف از پسته در ملایر می‌شود اغلب با چهره‌های متعجب مردم مواجه می‌شویم که می‌پرسند مگر پسته در ملایر رشد می‌کند؟

برای پاسخ‌گویی به سؤال و بررسی مشکلات باغداران پسته به سراغ چند نفر از آن‌ها رفتیم که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

یک باغدار پسته ملایری با بیان اینکه از سال ۱۳۹۲ فعالیت خود را در حوزه پرورش پسته آغاز کردم، افزود: پرورش پسته با اقلیم جنوب همدان سازگار است.

احمد کاکاوند با بیان اینکه فاصله از دریا در پرورش پسته باید بین یک هزار و ۷۰۰ تا یک هزار و ۸۰۰ متر باشد که ملایر و نهاوند سطح فاصله‌شان از دریا یک هزار و ۷۵۰ متر است، تصریح کرد: تاکنون جهاد کشاورزی فقط در حد حرف از ما حمایت کرده و بیشتر باغداران پسته به‌صورت خودجوش فعالیت و سرمایه‌گذاری کردند.

وی با بیان اینکه به‌دلیل سرمازدگی کمتر نسبت به درخت بادام و نیاز کمتر به آب، پرورش پسته را انتخاب کردم، اذعان کرد: دوسال است که درختان باغم دچار آفتی به نام پسیل شده و باوجود به ثمر نشستن محصول نمی‌توانم برداشتی انجام دهم.

این باغدار ملایری یکی از دلایل عدم کنترل پسیل را سم‌پاشی بیش از حد و نبود کود مورد نیاز باغات پسته عنوان کرد و گفت: با توجه به اینکه جهاد کشاورزی به‌دنبال عدم افزایش سطح زیر کشت محصولات زراعی است، کاشت محصولات زراعی کم‌آب‌بر مانند زعفران و باغات کم‌آب‌بر چون پسته در ملایر در حال اجرا است و می‌توانند جایگزین محصولات پرآب‌بر کشاورزی شوند.

کاکاوند با بیان اینکه هشت تا ۱۰ سال زمان باردهی یک نهال پسته طول می‌کشد عنوان کرد: هنوز درخواستی برای خرید از شهرها و یا کشورهای دیگر نداریم چراکه تازه دو سال است برداشت محصول را آغاز کرده‌ایم.

وی با بیان اینکه عدم حمایت جهاد کشاورزی باعث خواهد شد که در حوزه صادرات حرفی بر گفتن نداشته باشیم، عنوان کرد: اگر بخواهیم پسته را به کشورهای دیگر صادر کنیم باید از شهرهای دیگر همچون کرمان، خراسان و غیره بهره ببریم.

این باغدار ملایری در پاسخ به سؤال خبرنگار سپهرغرب مبنی بر اینکه آیا تاکنون به فرآورده و بسته‌بندی محصول فکر کرده‌اید یا خیر، عنوان کرد: در حال حاضر فقط به فکر برداشت و به ثمر رسیدن محصولات هستیم و در آینده این اقدامات را انجام خواهیم داد.

کاکاوند با بیان اینکه فرآوری و بسته‌بندی محصول در استان همدان شدنی است اما به حمایت جهاد کشاورزی نیاز دارد، اذعان کرد: خشک‌سالی و آفت‌های اخیر آسیب بسیاری به باغ‌های پسته ملایر وارد کرده است.

وی با بیان اینکه شهرستان ملایر و استان همدان ظرفیت بسیار خوب اما مغفول در تولید پسته دارند، عنوان کرد: به‌دلیل بی‌تجربه‌گی و آفت پسیل تاکنون نتوانسته‌ایم آن‌گونه که باید به درآمدزایی برسیم.

نمره منفی جهاد کشاورزی در حمایت از باغداران پسته ملایر

دیگر باغدار ملایری با بیان اینکه بالغ بر ۶ سال است که به باغ پسته دارم، عنوان کرد: جهاد کشاورزی، بانک‌ها و هیچ ارگان دیگری تاکنون کمک و حمایتی از باغداران پسته ملایری نکرده و آن‌ها را به حال خود رها کرده‌اند.

میلاد ترابی با بیان اینکه پسته بین هفت تا ۱۰ سال بارور می‌شود و محصولی دیربازده و البته سودآور است گفت: در سال سوم برداشت محصول، بر رقم بادامی موجود ارقام اکبری و احمدآقایی پیوند زده می‌شود زیرا بازارپسندی بهتری دارد.

وی با بیان اینکه رشته تحصیلی بنده با باغداری پسته کاملاً مرتبط بوده و تاکنون از علم روز برای پرورش پسته استفاده کرده‌ام، گفت: در پرورش پسته بعد از ۱۰ سال می‌توان به سودآوری و فروش دست پیدا کرد.

این باغدار ابراز کرد: سیاست‌های دولت تعیین می‌کند که باغدار، تجار و غیره بتوانند در حوزه صادرت فعالیت داشته باشند یا نه؛ لازم است دولت در این زمینه باغداران و تاجران را همراهی کند.

ترابی با بیان اینکه فرآوری و بسته‌بندی پسته، خشکبار و میوه‌های آجیلی نیاز به دستگاه‌ها و ابزارهای پیشرفته دارد، عنوان کرد: متأسفانه اکثر مسئولان جهاد کشاورزی هیچ تخصص و تبحری در این خصوص ندارند.

وی با بیان اینکه اقلیم همدان مناسب پرورش پسته است و فقط باید از نوع اکبری و عباس‌پور استفاده شود، خاطرنشان کرد: لازم است برای بهره‌برداری در مناطق ملایر بیشتر از پایه‌های آمریکایی به نام یوسیوان برای پرورش پسته استفاده شود.

حال با توجه به آنچه گفته شد پسته یکی از محصولات کشاورزی که مناسب اقلیم جنوب همدان است که متأسفانه در حال حاضر به‌دلیل کم‌توجهی و عدم حمایت مسئولان مورد اقبال قرار نگرفته و این امر و وجود آفت پسیل سبب شده که باغدارانی که ۱۰ سال منتظر به ثمر رسیدن پسته بودند نتوانند برداشت و فروش را آغاز کنند.

همان‌طور که می‌دانید صادرت پسته به سایر کشورها می‌تواند اقتصاد استان را کمی تکان دهد و در واقع می‌توان با کاشت محصولات کم‌آب‌بری همانند پسته شاهد رونق اقتصادی، کشاورزی و گردشگری بود اما گویا سال‌هاست مسئولان این حوزه با نداشتن برنامه این ظرفیت را به دیگر شهرها واگذار کردند و در عوض با رشد محصولات پرآب‌بری همانند هندوانه به جنگ آب و اقتشاد برخاستند آیا زمان آن فرا نرسیده که مسئولان کشاورزی تفکر سنتی خود را کنار بگذارند و با استراتژی جدید گامی بلند به سوی رونق کشاورزی و اقتصادی استان و شهرستان‌ها بردارند؟

لایحه آبخیزداری، روی میز دولت

سپهرغرب، گروه کشاورزی: لایحه آبخیزداری برای بررسی جزئیات به کمیسیون تخصصی دولت ارائه شد تا در صورت تأید و تصویب، به مجلس شورای اسلامی ارسال شود.

وزیر جهاد کشاورزی در حاشیه همایش جهادگران کشاورزی از ارسال لایحه آبخیزداری به دولت خبر داد و افزود: این لایحه پس از تصویب در هیئت دولت، به مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد شد.

سید جواد ساداتی‌نژاد، گفت: این لایحه که با دستور رئیس جمهور تهیه و تدوین شده، در هفته اخیر به هیئت دولت ارسال شد تا در کمیسیون‌های تخصصی دولت مورد بررسی قرار گیرد.

وی افزود: پس از طی فرایند قانونی و انجام بررسی‌های لازم، لایحه آبخیزداری در صحن دولت ارائه خواهد شد و پس از تصویب، در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار می‌گیرد.

آبخیزداری به زبان ساده، به مجموعه اقداماتی برای حفظ منابع آب و خاک، همزمان با استفاده بهینه از آن‌ها گفته می‌شود که مشهورترین اشکال آن، تکمیل چرخه کربن، استفاده از پوشش گیاهی، ساخت بادشکن، زهکشی، لایروبی، ایجاد کانال و احداث آب‌بند به‌منظور جلوگیری از فرسایش خاک، جاری شدن سیل، تبخیر و هدر رفت آب، ریزگرد و بیابان‌زایی است.

بر اساس دیدگاه کارشناسان آبخیزداری و حفاظت از خاک اغلب سیل‌هایی که در ایران جاری می‌شود، بیش از آنکه پدیده‌ای طبیعی باشند، نتیجه دخالت‌های انسانی و تغییرات ایجاد شده در سطح زمین هستند و با اجرای روش‌های صحیح آبخیزداری می‌توان آسیب‌زایی بارش‌ها را کاهش داد و با الگو گیری از طرح‌های دوراندیشانه گذشتگان از نعمت باران و روان آب‌ها به بهترین شکل بهره برد.

بر اساس گزارش‌های سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد، فائو، در هر پنج ثانیه معادل یک زمین فوتبال از سطح خاک زمین فرسایش می‌یابد و در صورت تداوم روند کنونی، تا سال ۲۰۵۰ حدود ۹۰ درصد از کل خاک‌های قابل کشت جهان تخریب می‌شوند.

گرجی، عضو انجمن علوم خاک ایران نیز حجم فرسایش خاک در ایران را سالانه دو میلیارد تُن خوانده است.

آثار منفی اقتصادی و اجتماعی عوارض صادراتی بر محصولات جالیزی

سپهرغرب، گروه کشاورزی: وضع عوارض صادراتی بر محصولات جالیزی، نه‌تنها چاره‌ای برای بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی نیست، بلکه موجب کاهش یک میلیارد دلاری درآمدهای غیر نفتی و فشار معیشتی به کشاورزان می‌شود.

با وجود آنکه در سال‌های اخیر اهمیت و نقش درآمدهای ارزی غیر نفتی در کشور بیش از پیش درک شده است، اما برخی آدرس‌ها و صورت مسئله‌های اشتباه می‌تواند منجر به کاهش این درآمدها و خود تحریمی شود، مثل محدودیت در صادرات برخی محصولات کشاورزی با ادعای آب‌بر بودن آن‌ها.

■ سهم محصولات کشاورزی در صادرات غیرنفتی

برای بررسی وضعیت تولید محصولات کشاورزی به‌ویژه جالیزی و سهم آن‌ها در اقتصاد کشور، نگاهی به آمار و اطلاعات زیر که طی ماه‌های گذشته از سوی مسئولان بیان شده، قابل تأمل است:

سالانه به طور متوسط، حدود ۱۲۰ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی در ایران تولید می‌شود.

سهم بخش کشاورزی از صادرات غیرنفتی ایران، حدود ۱۰ درصد است که محصولات جالیزی و صیفی، بخش عمده‌ای از آن را به خود اختصاص می‌دهند.

در حال حاضر، رتبه دوم تولید خیار، رتبه سوم تولید خربزه و رتبه پنجم تولید پیاز را در دنیا داریم.

همه‌ساله با مازاد تولید برخی محصولات صیفی و جالیزی در کشور مواجه هستیم.

■ از محدودیت در تولید تا افزایش ۱۰۰ درصدی تعرفه

با این همه، از اواخر خردادماه امسال، وزارت جهاد کشاورزی، محدودیت در تولید و افزایش عوارض صادراتی محصولات جالیزی را با وجود ارزآوری، به دلیل آب‌بر بودن و نیز حمایت از خودکفایی در محصولات اساسی در دستورکار قرار داد.

محمد قربانی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی این وزارتخانه، شهریورماه در شبکه خبر تلویزیون، با تأکید بر پیگیری جدی کاهش کشت محصولات آب‌بر و اختصاص سطح زیر کشت آن‌ها به محصولات اساسی، اعلام کرد ارزآوری صادرات محصولات آب‌بر نسبت به هزینه‌های تولید در داخل کشور، چندان ممتاز نیست. وی اوایل مهرماه نیز با اعلام افزایش تعرفه‌های صادراتی محصولات جالیزی و آبر طی دو هفته آینده، از افزایش حداقل ۱۰۰ درصدی این تعرفه خبر داد.

هرچند این تصمیم موجب نارضایتی کشاورزان در حوزه تولید و صادرکنندگان در عرصه صادرات شده اما به گفته مسئولان وزارت جهاد کشاورزی، تأمین امنیت غذایی جامعه و تولید کالاهای اساسی از سود تاجران و صادرکنندگان محصولات آب‌بر، مهمتر است و کشت و صادرات محصولات جالیزی، توجیه اقتصادی و حتی سیاسی و اجتماعی برای کشور ندارد. موافقان محدودیت در تولید و افزایش عوارض صادراتی معتقدند طبق سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه که از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده، ۹۰ درصد کالاهای اساسی باید در داخل کشور تولید شود و محصولات جالیزی مازاد بر نیاز که با مازاد صادرات، منابع آبی کشور را هدر می‌دهد، نباید تولید شود.

بر همین اساس، با توجه به ابلاغ وزارت جهاد کشاورزی به وزارت صمت، از اول مهر تا ۱۵ دی، صادرات هر کیلوگرم گوجه‌فرنگی، با عوارض چهار هزارتومانی، و از اول آبان تا آخر بهمن، صادرات هر کیلوگرم پیاز، با عوارض دو هزار تومانی، مواجه شده است.

■ محدودیت صادرات، مغایرت قانونی

در مقابل، مخالفان تصمیم وزارت جهاد کشاورزی معتقدند محدودیت در تولید و صادرات محصولات جالیزی، با توجه به ارزآوری این محصولات و سهم آن‌ها در توسعه اقتصاد غیرنفتی و رهایی از اقتصاد تک‌محصولی، که اتفاقاً مورد تأکید مسئولان کشور است، چاره کار نیست. همچنین محدودیت‌های لحاظ شده از سوی وزارت جهاد کشاورزی، با مغایرت‌های قانونی مواجه است.

ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در بهمن‌ماه ۱۳۹۲ از سوی رهبر معظم انقلاب به سران سه قوه، نشان می‌دهد در این سند بالادستی، افزایش صادرات غیرنفتی به‌عنوان یک راهبرد استراتژیک برای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی شناخته شده است. بر این اساس، صادرات محصولات کشاورزی ازجمله جالیزی و صیفی‌جات، به عنوان کالای غیرنفتی، نه‌تنها با توسعه اقتصادی مغایرت ندارد، بلکه اتفاقاً در مسیر تداوم پیشرفت اقتصادی کشور قرار دارد.

همچنین طبق تبصره ۸ قانون بودجه ۱۴۰۱، چنانچه قرار بر اعمال تغییر در مقررات برای محدودسازی صادرات محصولات کشاورزی باشد، این اقدام، شش ماه پس از ابلاغ، لازم‌الاجراست. این در حالی است که مصوبه اصلاح ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، شهریورماه امسال ابلاغ شده، بنابراین افزایش عوارض صادراتی محصولات کشاورزی، در صورت اجرا، باید به سال آینده موکول شود و چنین مصوبه‌ای، اساساً خلاف رویه قانونی است.

در این زمینه، حجت‌الله فیروزی، نماینده فسا معتقد است محدودیت صادراتی، برخلاف قانون است و این محدودیت، باید هرچه سریع‌تر برداشته شود. همچنین به گفته عبدالعلی رحیمی، نماینده مردم فارس، بر اساس قانون، دولت باید از شش ماه قبل، اعمال محدودیت در زمینه صادرات محصولات کشاورزی را اطلاع‌رسانی کند.

■ صورت مسئله اشتباه در مقایسه محصولات آبر

نکته دیگر به برداشت‌ها و اظهارات غیردقیق درباره آبر بودنِ فراوان محصولات جالیزی، به‌عنوان مهم‌ترین توجیه برای محدودیت صادرات این محصولات برمیگردد. برخلاف تصور، بسیاری از محصولات کشاورزی دیگر، در مقایسه با محصولات جالیزی، آب‌بری بیشتری دارند. مثال بارز در این زمینه، هندوانه است.

بر اساس اظهارات حسین اصغری، مدیرکل دفتر امور محصولات علوفه‌ای و جالیزی وزارت جهاد کشاورزی در اردیبهشت‌ماه امسال، هندوانه به‌عنوان محصول جالیزی، نسبت به سیب، گندم و پسته مصرف آب کمتری دارد.

در جدول زیر، میزان مصرف آب برای کاشت این محصولات و به ازای هر دلار صادرات، مقایسه شده است:

**********جدول*****

نتایج حاصل از این جدول نشان می‌دهد طرح مسئله آب‌بری فراوان محصولات جالیزی، در مقایسه با محصولات دیگر مانند سیب، گندم و پسته نادرست است. طبیعی است با طرح مسئله اشتباه، نتیجه‌گیری آن نیز غلط از آب درمی‌آید. بنابراین چنانچه قرار بر اعمال محدودیت تولید و صادرات محصولات آب‌بر باشد، این موضوع باید محصولاتی مانند سیب و پسته را شامل شود. نکته قابل توجه اینکه در سال گذشته، بیش از ۹۰۲ هزار تن هندوانه، از ایران به کشورهای مختلف صادر شده که این میزان، بالاترین رقم صادرات این محصول در ۱۳ سال اخیر به‌شمار می‌رود.

■ تبعات محدودیت، از مهاجرت تا اشتغال

اعلام محدودیت صادرات محصولات جالیزی و صیفی‌جات، علاوه بر نگرانی صادرکنندگان، در حوزه محصولات کشاورزی، با انتقاد برخی از نمایندگان مجلس و ارسال نامه به وزیر جهادکشاورزی و وزیر صمت همراه شده است. به گفته این نمایندگان، به دلیل پایین بودن مصرف داخلی، محدودیت صادرات صیفی‌جات موجب می‌شود کشاورزان و فعالان اقتصادی در این حوزه، خصوصاً کسانی که قبلاً قراردادهای صادرات محصول به خارج از کشور منعقد کرده‌اند، با خسارات و هزینه‌های هنگفت مواجه شوند.

در این زمینه، اظهارات مسئولان دولتی مبنی بر اینکه تولید محصولات جالیزی، فارغ از توجیه اقتصادی، حتی توجیه سیاسی و اجتماعی ندارد، صحیح نیست. اتفاقاً یکی از مهم‌ترین تبعات محدودیت در تولید و صادرات این محصولات، افزایش مهاجرت و کاهش اشتغال روستایی است. با وجود افزایش مهاجرت روستاییان به شهرها طی ۵۰ سال اخیر، هنوز بیش از ۲۰ میلیون نفر یعنی حدود ۲۷ درصد جمعیت کشور در روستاها زندگی می‌کنند. شغل بیشتر آن‌ها کشاورزی است و درآمد بسیاری از آن‌ها، به تولید و فروش انواع محصولات زراعی مانند جالیزی و باغی وابسته است. بنابراین محدودیت در تولید و صادرات محصولات جالیزی و به‌هم خوردن موازنه قیمت فروش این محصولات با هزینه‌های تولید، به افزایش مهاجرت و کاهش اشتغال آن‌ها دامن می‌زند.

از این‌رو، به‌نظر می‌رسد اعمال محدودیت‌های صادراتی محصولات جالیزی، هم از نظر قانونی و هم از نظر آثار اقتصادی و اجتماعی ناشی از صادرات، ارزآوری، مهاجرت، اشتغال و تولید در بخش کشاورزی، نیازمند بازنگری است تا هم کشاورزان، هم فعالان تجارت خارجی و هم اقتصاد کلان کشور، از فواید آن بهره‌مند شوند.